

**DEPARTEMENT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN**

Afdeling Justitiehuzen

Koning Albert II-laan 35 bus 30

1030 Brussel

T 02 553 34 66

F 02 553 31 40

www.departementwvg.be

www.justitiehuzen.be

Bijlage 1 – bijkomende personeelscapaciteit binnen de afdeling Justitiehuzen

Uitbreidingen in de Justitiehuzen

Strafrechtelijke en burgerrechtelijke opdrachten

Voor de objectivering van de personeelsnoden van justitieassistenten in de sectoren 'strafrechtelijke opdrachten' en 'burgerrechtelijke opdrachten' wordt doorgaans structureel gebruik gemaakt van de tool 'werklastmeting'. In deze tool worden kenmerken/trends als nieuwe opdrachten, actieve opdrachten (waarin een justitieassistent werd aangesteld), wachtlijsten (waarin nog geen justitieassistent werd aangesteld),... omgezet in een concrete personeelsnood over alle justitiehuzen heen, uitgedrukt in VTE.

Dergelijke inschatting is mogelijk omdat de processen in deze opdrachten gedetailleerd zijn uitgeschreven, omgezet in werkinstructies en becijferd in tijdsgebruik. Op die manier is er voor quasi elk type opdracht een ingeschatte tijdbesteding ("referentietijd"). Deze tijden worden daarenboven afgezet tegen de fase waarin een dossier zich bevindt ("leeftijd" van een dossier) omdat niet elke fase even intensief is (zo is bijvoorbeeld een beginfase van een dossier doorgaans meer arbeidsintensief). Dit wordt tenslotte afgezet tegen de totale tijds capaciteit waarover personeelsleden beschikken voor dossierwerk (naast structureel werk, verloven,...). Op die manier verkrijgen we een -weliswaar nog steeds theoretische- inschatting van het aantal VTE dat nodig is om de actieve dossiers én de dossiers in wacht op te nemen, uitgaande van de gemiddelde referentietijden in die verschillende dossiers.

Via een trekking op 29/6/2021 blijkt dat er via deze werklastmeting theoretisch bijkomend ongeveer +144 VTE nodig is om de actieve én wacht dossiers (strafrechtelijk en burgerrechtelijk) op te nemen.

Hier dienen wel de nodige kanttekeningen bij gemaakt te worden. Enerzijds vertekent de Coronapandemie de huidige cijfers. Bepaalde opdrachten ondervonden significante moeilijkheden bij een tijdige uitvoering ervan, zoals bijvoorbeeld de werkstraf. Vele prestatieplaatsen waren genoodzaakt hun diensten te sluiten en konden bijgevolg ook geen werkgestraften omkaderen. Ook andere opdrachten kampten met moeilijkheden en vertragingen waardoor de aanwezig stock van uit te voeren opdrachten (inclusief dan ook de wachtlijsten en wachttijden) onevenredig steeg. Anderzijds wordt een correcte lezing van deze werklastmeting ook vertekend door de uitrol van het personeelsplan dat door de Vlaamse regering werd goedgekeurd op 10 juli 2020. De intensieve wervingsprocedures zijn nog lopende maar hebben al geresulteerd in een significante instroom die tot eind september nog verdere uitrol krijgt.

Het spreekt voor zich dat de integratie van deze nieuwe medewerkers volop bezig is en dat zij de nodige opleidingstrajecten dienen te doorlopen. Dat maakt ook dat er nog geen volledige operationele inzetbaarheid is die terug te vinden is in de cijfers..

De werklasterkening is op zich al een theoretisch gegeven en ook een momentopname, maar in deze coronacontext zal er vermoedelijk een overschatting zijn van de resterende noden. Voorliggend personeelsplan komt in die zin ook tegemoet aan bijna de helft van deze vastgestelde tekorten, net omwille van deze vermoedelijke overschatting.

Toch zijn er anderzijds recente evoluties die ook bijkomend personeel noodzakelijk maken.

Zo moet gewezen worden op de inwerkingtreding op 1 december 2021 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelde tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten voor het gedeelte van de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder. De inschatting is dat het aantal penitentiaire enquêtes hierdoor zal stijgen, alsook het opleggen van voorwaarden door de strafuitvoeringsrechter bij dossiers waar nu amper voorwaarden aan verbonden worden door de gevangenisdirectie.

In verschillende sectoren zien we niet enkel een stijging van het aantal mandaten maar ook een stijging van de zwaarte van de dossiers. Hierdoor stijgt ook de doorlooptijd van een dossier en blijven deze dossiers langer in de caseload van een justitieassistent zitten.

Ook het nieuw mandaat van tijdelijk huisverbod weegt zwaar op de werklasterkening. Het is niet enkel een nieuw mandaat dat bijgevolg in volle opmars is maar het is ook een mandaat dat prioritair moet opgenomen worden gelet op de aard ervan en de beperkte handelingstermijn. In verschillende regio's is er een stijging waar te nemen van het aantal dossiers (b.v. Antwerpen) en in andere regio's wordt dit vanuit de parketten nu opgestart (b.v. parket Halle-Vilvoorde).

Zoals voorzien in het regeerakkoord en de beleidsnota van de minister wordt ook verder werk gemaakt van een volwaardige dienstverlening van een justitiehuis in de regio Halle-Vilvoorde. Ook deze opstart en uitbouw vergt een bijkomende inzet van personeel.

Er zijn tenslotte ook nieuwe opdrachten in het kader van de drugsopvolgingskamers en het snelrecht waarin op federaal niveau wordt geïnvesteerd. Dit heeft tot gevolg dat ook de justitiehuisen moeten volgen en hiervoor capaciteit ter beschikking moeten hebben, anders zullen de wachtlijsten opnieuw stijgen.

Slachtofferonthaal

Ook bij slachtofferonthaal blijft de werkdruk toenemen. Het totaal aantal nieuwe vattingen op jaarbasis in het kader van 'slachtofferonthaal' neemt sinds 2018 toe: 5.160 (2015), 5.537 (2016), 4.926 (2017), 5.313 (2018), 6.034 (2019) en 6.678 (2020). In 2020 werden de diensten 6.678 keer gevraagd om bijstand te verlenen. Dit was opnieuw een recordaantal dat zelfs 10,3 % hoger was dan in 2019. Er is dus duidelijk een stijgende tendens. Ook de inwerkingtreding eind 2021 van de (federale) wet externe rechtspositie (cf. infra) zal een impact hebben door de uitbreiding van de wettelijke verplichting om een proactief aanbod te voorzien van de diensten slachtofferonthaal. Er zijn ook diverse initiatieven lopende met de federale partners om de diensten slachtofferonthaal meer te vatten zodat slachtoffers nog meer systematisch en outreachend een dienstaanbod krijgen vanuit slachtofferonthaal. Dit is bijvoorbeeld ook het geval wanneer het gaat om minderjarige daders. Bovendien hebben ook de gestelde beleidsprioriteiten van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving een verwachte personeelsimpact:

- Een meer centrale rol voor het slachtoffer in het Vlaams justitiebeleid vertaalt zich onder meer in een meer actief outreachend beleid vanuit slachtofferonthaal. In het algemeen nemen we aan dat het aantal tussenkomsten in het kader van de strafuitvoering verder zal toenemen als er zelf meer contact wordt genomen met gekende slachtoffers of als er voor meer categorieën slachtoffers een systematisch vattings van slachtofferonthaal komt.
- De samenwerking tussen slachtofferonthaal en andere instanties/voorzieningen moet worden versterkt. Dit betekent bijvoorbeeld een meer intense samenwerking met de Zorgcentra na Seksueel Geweld, Family Justice Centers, slachtofferloketten, geïntegreerd breed onthaal....
- De informatieverstrekking naar slachtoffers in de fase van de strafuitvoering moet worden versterkt. Het gaat onder meer om het inlichten van slachtoffers (die dit wensen) bij het toekennen van een strafuitvoeringsmodaliteit zoals voorwaardelijke invrijheidstelling, elektronisch toezicht, plaatsing in een transitiehuis, enz. Dit betekent een verhoogd aantal vattingen of een verhoogde arbeidsintensiteit in lopende vattingen.
- Gezien de beperkte omvang van de actuele diensten Slachtofferonthaal en hun locatie in het gerechtsgebouw of parket (en doorgaans niet in een justitiehuis) hebben (tijdelijke) wijzigingen in hun opdrachten een grote impact op hun werking. Bijvoorbeeld het blijven verzekeren van een permanentie tijdens de (intensieve) bijstand op assisenprocessen.

In het vorige personeelsplan werd een eerste beperkte uitbreiding voorzien om de groei binnen de kleine equipes behapbaar te houden en terzelfdertijd gradueel de stijging van het aantal dossiers op te nemen en tegemoet te komen aan de huidige werklust. Met voorliggend personeelsplan wordt daar een volgende stap gezet.

De aanpak van de wachtlijsten en het beheren van de instroom noodzaakt evenwel niet enkel een personeelsversterking maar moet ook gepaard gaan met andere maatregelen zoals structureel overleg met de opdrachtgevers en gezamenlijke afstemming inzake prioriteiten (vervolgging, berechting en uitvoering). Daarom zal een versterking van het personeelsbestand via deze maatregelen ook moeten leiden tot ruimte voor het uitvoeren van de gestelde beleidsprioriteiten.

Risicotaxatie

Naast de impact op het dossierwerk (vertaald in nood aan bijkomende justitieassistenten), wordt ook de multidisciplinaire ondersteuning verder versterkt. Om die reden worden bijkomend 5 (forensische) psychologen diagnostiek, risicotaxatie en -management voorzien in de justitiehuisen. Zij zullen in eerste instantie risicotaxaties afnemen van de justitiabelen om zo het professioneel oordeel van de justitieassistenten te ondersteunen. Het resultaat van risicotaxatie zal de justitiehuisen helpen bij het prioriteren van dossiers, het onderbouwen van het advies de justitieassistenten, het bepalen van de intensiteit van de begeleiding en opvolging en het helpen richting geven aan het eventuele verdere hulpverleningstraject. In het voorgaande personeelsplan werden 5 psychologen voorzien die weldra hun taak zullen opnemen en hoofdzakelijk de blauwdruk over de invoering van een doorgedreven risicotaxatie in de justitiehuisen zullen concretiseren. In 2022-2023 zal deze risicotaxatie op kruissnelheid komen en vergt de veralgemeende invoering hiervan bijkomende experten risicotaxatie.

Administratieve ondersteuning

Elk justitiehuis beschikt ook over een ondersteunend administratief team. In totaal zijn er circa 73 administratieve medewerkers (koppen) in dienst. Deze equipes worden binnenkort uitgebreid met de eerste uitbreidingsgolf als gevolg van het vorige PEP, n. +7 VTE. Deze administratieve medewerkers voorzien onder meer in het onthaal van cliënten (telefonisch en fysiek), de (begin)registratie in SIPAR, het secretariaat van de probatiecommissie, fungeren dikwijls als personeels- en IT-aanspreekpunt en overige administratieve taken. Zij vormen hiermee een belangrijke schakel in de werking van een justitiehuis, zowel ten aanzien van de interne werking als ten aanzien van de externe werking. Een

verdere uitbreiding van het aantal administratieve medewerkers in de justitiehuizen is nodig om volgende redenen:

- De druk op de administratieve taken bij de verdere digitalisering (zowel Vlaams als federaal) is groot. De huidige ontwikkelingen vereisen meer administratieve noden, zeker wat betreft deze overgangsfase: de (federale) databanken en systemen (Digitaal dossier, I+ Belgium,...) zijn (nog) niet op elkaar afgestemd en moeten doorgaans nog parallel gebruikt worden. Nieuwe systemen (IT-toepassingen, Office 365,...) vergen opleiding en ondersteuning op de werkvloer (dikwijls opgenomen door administratieve medewerkers). Dit vergt meer capaciteit en bovendien ook bijkomende competenties van de administratieve medewerkers (b.v. opleiding).
- Een correcte registratie is van cruciaal belang zowel in het kader van een adequate dienstverlening naar de justitiabelen, een correct dossierverloop (proces van justitieassistent) en een correcte voeding van managementtools, BI-omgeving, de financiering van de justitiehuizen via de dotatie (tellingsopdracht van het rekenhof in kader van de bijzondere financieringswet). Meer instroom betekent ook meer administratieve taken.
- Ter ondersteuning van de nieuwe beleidsinitiatieven rond risicomanagement en risicotaxatie (beleidsprioriteit minister Demir) worden ook nieuwe tools gehanteerd die een administratieve ondersteuning vergen.
- Een algemene uitbreiding van het aantal justitieassistenten genereert ook bijkomende administratieve taken.
- Ook het secretariaat van de probatiecommissie dat bemand wordt door administratieve medewerkers van het justitiehuis is een taak veel competenties vraagt, onder meer in het kader van de nieuwe autonome probatiestraf (griffie).
- Administratieve medewerkers nemen ook dikwijls bijkomende rollen op zoals lokaal aanspreekpunt personeelszaken, ankerpunt Orafin (boekhouding) en aanspreekpunt IT. Vooral met betrekking tot dit laatste ontvangen we geregeld signalen dat de werkdruk groot is.

We raamden de personeelsnoden administratieve ondersteuning in deze 2de golf op +9 VTE niveau C.

Teamverantwoordelijken

Tot slot, de stijging van het aantal justitieassistenten genereert een bijkomende nood van +5 teamverantwoordelijken in functie van een gelijke span of control.

Uitbreidingen in de Family Justice Centers/ketenaanpak

Tevens wordt voorzien in een verdere versterking van de rol van casusregie vanuit de Family Justice Centers en de ketenwerking intrafamiliaal geweld. In afwachting van de omzetting van de resultaten van het lopende wetenschappelijk onderzoek naar intersectorale, multidisciplinaire en gebiedsdekkende centra intrafamiliaal geweld in Vlaanderen is het noodzakelijk vandaag reeds een antwoord te bieden op de meest acute personeelsnoden in de huidige regio's en bestaande werkingen. Hiervoor worden bijkomend 6 arbeidsplaatsen casusregisseur voorzien en 3 arbeidsplaatsen administratieve medewerkers om tegemoet te komen aan de meest urgent noden. Teneinde het profiel van coördinator in alle regio's zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen na de overheveling vanuit de provincies, wordt voor alle coördinatoren een invulling op A-niveau voorzien. Deze instroom wordt gecompenseerd door de uitstroom van 3 BI deskundige.

Uitbreiding centraal bestuur afdeling Justitiehuisen

In voorliggend personeelsplan wordt voor een 2de uitbreidingsgolf geopteerd voor een beperkte uitbreiding in functie van de noodzakelijke versterking en coördinatie van de opleiding en integratie van de nieuwe medewerkers in de afdeling. De voorziene instroom van meer dan 200 nieuwe medewerkers binnen een kort tijdsbestek vraagt bijkomende maar ook recurrente inspanningen op vlak van interne en externe opleidingen om deze medewerkers kwaliteitsvol te integreren in de organisatie. In dat kader wordt de personele capaciteit aangevuld met 2 functies, een coördinerende (staffunctie) en een administratief-ondersteunende functie (A1 en B1). Daarnaast worden in het kader van de toegenomen taken en verantwoordelijkheden en om een meer gelijke spreiding hiervan te bekomen 2 A2 adviseurs voorzien. Deze instroom wordt gecompenseerd door de uitstroom van 2 A1 adjuncten van de directeur.

Versterking Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET)

In functie van de toename van het elektronisch toezicht wordt een deel van de personeelsmiddelen aangewend voor de versterking van het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht.

De kwantitatieve evolutie (stijging) van het aantal activeringen door het VCET blijken duidelijk uit volgende tabel:

Aantal activeringen per procedure in 2016, 2017, 2018, 2019 en 2020

Elektronisch toezicht	2016	2017	2018	2019	2020
ETAS/SEPA (autonome straf)		20	32	10	16
ETDDB/SEDGD (<3j, toegekend door Directie Detentiebeheer DG EPI)	6	3	4	5	9
ETdirG/SEdirP (<3j, toegekend door gevangenisdirecteur)	1265	1434	1001	1034	897
ETINT/SEINT		1	5	3	5
ETSURB/SETAP (>3j, toegekend door strafuitvoeringsrechtbank)	364	381	400	419	457
TBSURB/MDTAP (terbeschikkingstelling)	7	13	7	7	8
TD/DD (thuisdetentie, <8 maanden)	1016	1521	2051	2039	1864
VHET/DPSE (voorlopige hechtenis)	391	460	495	590	945
Totaal elektronisch toezicht	3049	3833	3995	4107	4201

Daarnaast moet ook hier gewezen worden op de inwerkingtreding op 1 december 2021 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelde tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten voor het gedeelte van de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder.

De inwerkingtreding van deze wet heeft potentieel ook een aanzienlijke impact op de capaciteit van VCET, namelijk het moeten omgaan met een hoger dagcijfer en flexibeler kunnen inspelen op de data waarop gedetineerden onder ET moeten geplaatst worden (snellere aansluiting).

Wat het VCET betreft, resulteren deze ontwikkelingen concreet in de volgende aanpassingen :

- Uitbreiding van de operationele teams, nl. mobiele eenheid, monitoring en administratie
Deze uitbreiding is nodig gelet op de stijging van het aantal dossiers en toegenomen werkdruk (cf. cijfers tabel) en het streven om de aansluitingstijd te kunnen versnellen.

Voor het team administratie worden +3 VTE voorzien, voor het team mobiele eenheid worden +6 VTE s voorzien en voor het team monitoring worden + 8 VTE voorzien.

- Versterking van de ondersteuning op vlak van informatica en digitalisering
In het kader van de toenemende noden op IT-vlak, is een versterking van de operationele IT-ondersteuning noodzakelijk. Dit heeft onder meer te maken met de permanente nood aan applicatiebeheer en -onderhoud, de implementatie van het nieuwe bewakingsmateriaal, het voorbereiden en opvolgen van Siset 2.0, de eventuele implementatie van nieuwe technologieën rond slachtofferapplicaties, de permanentie voor het verzekeren van een IT-backup, het versterken van de BI-omgeving in functie van operationele en beleidsrapportage, het oprichten van een nieuw dienstenplatform, enz. De nood aan bijkomende inzet op dit vlak werd ook in eerdere doorlichtingen vastgesteld. Om deze reden wordt geopteerd om hiervoor +1 VTE informaticus te voorzien in het nieuwe PEP.

- Versterking van de ondersteuning begeleidend aspect
Daarbij wordt de nood geformuleerd om ook bijkomend te investeren in het begeleidende aspect vanuit het VCET (complementair aan het begeleidingsaanbod binnen de JH) door bijkomende 'dossierbeheerders'. Dergelijke omkadering is vooral gericht op de dossiers waarin geen begeleiding door een justitiehuis is voorzien. Daarbij wordt geopteerd om de huidige functie van dossierbeheerder om te zetten naar de functie van 'justitieassistenten' (en dus niet langer van 'dossierbeheerder' te spreken). Dit omwille van het gelijkaardige takenpakket en vanuit het streven naar maximale uniformiteit van de functies. Deze nood wordt ingeschat op +2 VTE.

- Versterking voor de planner en de stockbeheerder
Gezien de huidige eenpersoonsfunctie van de 'planner', wordt geopteerd om een 2de functie toe te voegen om in alle omstandigheden de continuïteit te kunnen blijven voorzien van deze spilfunctie. Daarnaast wordt er bijkomend 1 C2 hoofdmedewerker – stockbeheerder voorzien die gecompenseerd wordt door de uitstroom van 1 C1 medewerker.

- Versterking staf- en directiefuncties
Er wordt voorzien in +1 VTE stafmedewerker. Het is de bedoeling dat deze stafmedewerker staftaken kan opnemen en in functie van tijdelijke projecten (overheidsopdrachten, veranderingstraject personeel, logistieke coördinatie, voorbereiding elektronisch toezicht voor minderjarigen (cf. beleidsnota minister) flexibel kan ingezet worden. Binnen het directieteam wordt geopteerd voor een bijkomende arbeidsplaats A1.